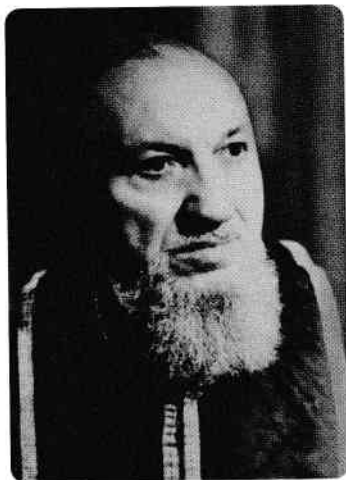

LBRIS

We know
books

✝ **LACRIMĂ
ȘI HAR**

**PREOTUL MARTIR
CONSTANTIN SÂRBU**

Ediție alcătuită la
Mănăstirea Diaconești

Editura Bonifaciu
2022

CUPRINS

7	Cuvânt înainte
11	Am scris cu mâna mea...
47	Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri...
85	Voi sunteți pecetea apostoliei mele...
141	Înțelegeți ce v-am făcut Eu...?
195	Lumina din noi
207	Epilog

AM SCRIS CU MÂNA MEA...**- spovedania Părintelui Constantin Sârbu -**

*Căci din multă supărare și cu inima strânsă
de durere v-am scris cu multe lacrimi...
N-am nedreptățit pe nimeni, n-am vătămat
pe nimeni, n-am înșelat pe nimeni.
Trupul nostru n-a avut nicio odihnă, necăjiți fiind
în tot felul: din afară lupte, dinăuntru temeri.
În osteneți mai mult, în închisori mai mult,
în bătăi peste măsură, la moarte adeseori.
În osteneală și în trudă, în privegheri adeseori,
în foame și în sete, în posturi de multe ori,
în frig și în lipsă de haine. Dar Dumnezeu,
Cel Ce mângâie pe cei smeriți,
ne-a mângâiat pe noi...*

(II Corinteni 2:4; 7:2,5; 11:23,27; 7:6)

În arhivele fostei Securități, în dosarul de urmărire al preotului Constantin Sârbu (inventariat la cota I258316, vol. II), la filele 40-49 se află un Memoriu scris de mână de Părintele Sârbu în septembrie 1962, la Vișoara – domiciliul său forțat din Bărăgan – și adresat Patriarhului Iustinian. Interceptat „la timp”, documentul nu a mai ajuns la destinație, ci a intrat în „fondul operativ” al Securității.

Memoriu-Spovedanie
a fostului preot-paroh și ostenitor
cu zidirea bisericii „Parcul Călărași”-Vergu
din București, Constantin Gh. Sârbu,
adresat Înalț Prea Fericitului Părinte Patriarh
al Ungro-Vlahiei - București.

Înalț Prea Fericite Părinte Patriarh,

Subsemnatul Sârbu Gh. Constantin, fost preot paroh și ostenitor cu zidirea bisericii „Parcul Călărași”-Vergu din București, născut în anul 1905, ianuarie 10, în com. Cavatinești, Raionul Bujor, Reg. Galați, fost condamnat pentru „favorizare” la opt ani închisoare corecțională, pe care i-am ispășit la data de 8 ian. 1962, actualmente în D.O. [domiciliu obligatoriu], pentru doi ani, în com. Vișoara, Raionul Slobozia, Reg. București; cu adâncă smerenie Vă aduc la cunoștință Înalț Prea Fericirii Voastre cele ce urmează:

Cine sunt:

Copilăria

Sunt fiu de muncitor cu palmele, fără pământ. Nu-mi cunosc mama, care a murit când aveam vârsta de un an. La

vestea morții sale, în spital, tata s-a prăbușit la pământ, a avut un șoc nervos și de atunci și-a pierdut în parte mintea. Eu am fost luat de către părinții săi, tot muncitori cu palmele, să mă crească.

Când am împlinit vârsta de 3 ani, ne-am mutat cu toții în Galați, în cartierul muncitoresc din strada Lozoveni 89. De aici începe calvarul. Bunicii mei care mă creșteau, neavând alt mijloc de existență decât brațele, munceau în dijmă pe la chiaburi și primeau a patra parte din produs. Când am putut ține și eu sapa în mână, mă luau și pe mine la câmp, să-i ajut. Mâncarea noastră: mămăligă cu borș cu știr. Aceasta nu-i literatură, ci realitate cruntă.

Tata muncea și el cu palmele pe la cei avuți. Dar nefiind în stare să se tocmească și nici să-și ceară dreptul său din muncă, era exploatat de toți, muncind numai pentru mâncare, în zilele fără lucru recurgând la borșul cu știr sau la mâncarea de cartofi a părinților săi bătrâni și săraci, pentru care pricină în casă aveau loc scandaluri neconținute.

Aceasta este atmosfera în care am crescut.

După ce am isprăvit Școala primară nr. 7 din Galați ca premiant I, bunicii, bătrâni de acum, s-au mutat la fiul lor din comuna Smârdan, aproape de Galați, luându-mă și pe mine cu dânșii. Între timp, bătrânul moare, iar bunica și cu mine suntem alungați de noră într-o noapte și ne găsim sălaş într-o cameră părăsită din curtea bisericii satului.

Aici bunica muncește torcând cu furca, iar eu slugăresc fără simbrerie pe la unul și pe la altul. Așa am slugărit patru ani, până la vârsta de 15 ani neîmpliniți.

Bunica mea, femeie simplă, fără știință de carte, fiindu-i milă de mine, care în fond nu eram decât un golan, și-a vândut singurul ei bun, o juncă ce trebuia să-i hrănească bătrânețile, m-a dat la meditație în Galați (pierdusem patru ani de școală) și mi-a poruncit să dau examen la Seminarul din Galați, spunându-mi: „Dacă vei reuși și vei învăța bine, poate vei intra în inima profesorilor, care te vor ajuta să isprăvești școala și te vei face preot. Să te faci preot, căci preotul nu moare niciodată de foame!”. Era testamentul unei bătrâne care o viață întreagă luptase cu lipsurile și cu foamea pentru nepotul ei.

Aceasta nu-i figură de stil, ci viață stropită cu sânge.

Am dat examen la Seminar în anul 1919, prima serie după Primul Război Mondial și am reușit bursier, al treilea între 500 de candidați. Profesorii din vremea aceea, cu toate că în fiecare an eu eram premiantul al doilea, chiar dacă vor fi avut ei inimă, cum spunea bunica, nu m-au putut ajuta cu nimic, din care pricină eram deseori dat afară în cursul anilor pentru neplata taxelor, trebuind să muncesc în fabrica de cherestea, ca să câștig bani pentru taxe și să pot învăța, și să meditez băieți de preoți sau de perceptori pentru o carte, o peniță sau un creion. Câtă deosebire între noi, cei săraci de atunci, care am învățat carte cu lacrimi și sânge, și între elevii de astăzi, care primesc de la stat cărți gratuite, hrană, scutire de taxă și burse!

Așa am învățat eu Seminarul. Cursul superior l-am făcut în doi ani – câte două clase pe an –, nu pentru că mi-a plăcut învățătura, căci nimeni nu învață de plăcere flămând și gol,

ci ca să scap odată de mizerie și de suferință. Ultima clasă, a VIII-a, am dat-o la Centrul Seminarial din Roman, *călătorind pe tampoanele de la coada trenului, pentru că nu aveam bani.*

Între timp, munceam cu brațele ca să-i dau pâine tatălui meu, căci bunica, cu torsul ei din furcă, nu-i mai putea da nici borșul cu știr de altădată.

Se pot înțelege oare lucrurile acestea? Sunt oameni care să le poată intui și înțelege?

Tinerețea, viața studențească

Dar în mine, cu toată viața aspră pe care o duceam, s-a născut dorința de a învăța carte mai multă, așa încât copiii mei să nu mai sufere viața crâncenă pe care am suferit-o eu. De aceea m-am hotărât să-mi iau o licență.

În toamna anului 1925, m-am înscris la Facultatea de Teologie din București și la Conservatorul de muzică. Până să pot ocupa un post de cântăreț bisericesc – aproape doi ani de așteptare –, am dormit pe jos într-o mansardă din Piața Amzei, iar după ce gazda nu m-a mai primit fiindcă nu puteam plăti, am dormit în Gara de Nord, în sala de așteptare, iar clandestin în căminul studenților – după ora 11 noaptea, când se culca administratorul – în locul băieților de bani gata care plecau noaptea la cabarete sau varietouri; ori împărțeam patul cu vreun coleg mai milostiv. De mâncat, mâncam la Cantina Gutenberg, după ora 14.30, resturile care rămâneau de la cei ce luau masa cu cartelă.

Mai târziu, în 1927, am intrat la Ateneul I.T.B. ca maestru de muzică și în chipul acesta i-am cunoscut pe muncitori,

i-am îndrăgit și mi-am pus în gând să ajung preot și să-i ajut pe linia mea, bisericească. Iar în privința aceasta Bunul Dumnezeu mi-a ajutat, căci la vremea convenită am ajuns preot în cartierul muncitoresc din Bariera Vergului.

În vremea studenției, am cercetat biserici active și adunări creștine, pentru a-mi însuși cea mai bună metodă de câștigare a sufletelor pentru Biserică, până ce m-am fixat vreme de patru ani în planul de misiune al Bisericii Zlătari, în mod gratuit, și colaborator al celor două reviste: „Ortodoxia” și „Fântâna darurilor”. Rod al muncii mele de atunci, în afară de predicile care au zburat și de articolele care nu se mai citesc, este corul poporului, care de peste treizeci de ani cântă la acea biserică, înjghebat într-o vreme când acțiunea aceasta, din pricina noutății, era privită cu neîncredere.

Lupta pentru câștigarea unei parohii și a unei soții

Când mi-am terminat studiile, în 1929, am început lupta pentru câștigarea unei parohii și a unei soții, căci la mine a fost luptă acerbă pentru amândouă. Vreme de aproape cinci ani de la terminarea facultății, nu a fost cu putință să obțin o parohie în cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureștilor, pentru că nu aveam nicio protecție politică. Cu chiu cu vai am obținut un post de preot la Catedrala Episcopală din Huși, prin Episcopul Nifon, care mă cunoștea.

Dacă nu am avut șansă în obținerea unei parohii, am avut, în schimb, șansă în câștigarea inimii unei ființe superioare, licențiată în Litere și Filozofie și scriitoare, pe nume Maria K. Constantinescu – sora profesorului

universitar G. K. Constantinescu –, care, având un suflet nobil (era o creștină convinsă) și apreciind eforturile și suferințele mele, a acceptat să-mi devină soție.

Nenorocirea a fost că ea făcea parte dintr-o categorie socială sus-pusă, frații săi fiind consilieri de stat, profesori universitari, doctori, avocați etc., iar eu... proletar! Opoziția familiei, care a durat patru ani, a fost dârză și intransigentă. Această opoziție s-a soldat cu înfrângerea ei, dar cu prețul jertfei sănătății viitoarei mele soții. Căci până când nu s-a îmbolnăvit sora lor atât de grav de ficat încât se credea că moare, nu am fost acceptat în familia lor. Așa am ajuns să câștig o soție minunată, dar bolnavă, și o biserică la o depărtare de aproape 500 km de București.

Activitatea preoțească la Huși: organizarea

Școlii de cântăreți bisericești, zidirea azilului de bătrâni

Numit preot la Catedrala episcopală din Huși, la 1 septembrie 1934, am izbutit repede, prin munca și priceperea mea, să câștig inima episcopului meu, care m-a numit chiar în acel an director și profesor al Școlii de cântăreți.

Cele patru clase de elevi funcționau în două chilii de la Episcopie sub ale căror dușumele putrede zburdau și chițâiau șobolanii. Imediat am închiriat o casă mare cu etaj – casa Vașuta – și am organizat școala după modelul seminarial: cu bibliotecă, farmacie, repetitor etc., obținând de la forurile în drept, după mari stăruințe, ajutorul necesar. În anul următor am organizat, în două săli aparte, un internat cu cantină, unde elevii, copii de țărani săraci, care

trăiseră până atunci în promiscuitate pe la gazde, puteau să doarmă și să ia masa pe un preț derizoriu. Fondurile școlii, 45.000 lei adunați în cincizeci de ani de existență, le-am sporit în timp de patru ani, cât am stat acolo, la 750.000 lei! În plus, am obținut de la stat materialul lemnos pentru construcția școlii și am efectuat cărămida necesară pe teren. Fiind transferat însă în București, urmașul meu la direcția școlii n-a mai fost de părere să se construiască o școală, ci cu o parte din bani a cumpărat o casă oarecare, așa că în ceea ce privește zidirea acestei școli, s-a ales, vorba lui Șincai, „mere-pere”.

Zidirea Azilului de bătrâni

Un poet italian spune: „M-ai învățat, mamă, să merg la biserică, dar drumul la biserică trece printre cerșetori și infirmi”. Aceasta era situația, în sărbători, și la Catedrala episcopală din Huși. Evreii aveau în oraș două azile, catolicii aveau orfelinat condus de călugărițe, iar bieții români, în cele trei județe ale Eparhiei Hușilor, nu aveau niciun azil. De aceea, paralel cu grija pentru ridicarea Școlii de cântăreți, a încolțit în mine, chiar din primele zile, dorința de a zidi în Huși un azil de bătrâni. Când am înfățișat ideea mea episcopului, cerându-i blagoslovenie pentru zidirea azilului, Prea Sfinția Sa a declarat: „Îți dau blagoslovenie, dar nu vei putea face nimic, pentru că moldovenii sunt tembeli!”. Dar adevărul era că nu moldovenii erau tembeli, ci conducătorii de atunci.

Am creat un comitet de construcție – mai trăiesc și azi pensionarii Jean David și Ticuleanu din Huși, membri în

acel comitet – și, prin luptă dusă cu Primăria, am obținut, cu multă greutate, un teren de nouă hectare pe dealul Coțoiul, chiar în marginea Hușilor. Am început colectarea de fonduri de la particulari și instituții și am popularizat ideea zidirii azilului prin serbări culturale câmpenești, organizate cu concursul elevilor școlii de cântăreți chiar pe terenul de construcție, unde odinioară fusese un schit. Am adunat materiale și am fabricat cărămida pe loc, iar după doi ani, în 1936, puneam temelia singur, de față fiind numai muncitorii și un diacon coleg, viitorul consilier al Înalt Prea Fericirii Voastre, Părintele Alexandru, pe care, dacă faceți bunătate să-l întrebați, Vă poate confirma adevărul spuselor mele. Peste doi ani, în 1938, cele douăzeci și două de camere 4/4 m, plus hol și dependințe erau gata. Când l-a vizitat episcopul, însoțit de Dl. Prof. Boroianu, a declarat: „Speram să găsesc un azil format din două-trei camere și găsesc un palat!”. Moldovenii nu erau tembeli, ci buba era în altă parte!

Activitatea aceasta mi-a adus, fără să mă gândesc, slujba de protoiereu al județului Fălciu, la vârsta de 30 de ani, și dorința Prea Sfințitului Episcop de a deveni consilierul său, demnități care însă nu mi-au plăcut. Pe mine mă atrăgea sufletul cinstit și cald al oamenilor simpli, din mijlocul cărora mă ridicasem și pe care voiam să-i ajut, să-i mângâi și să-i încurajez, pe linia Bisericii, bineînțeles, căci altă linie nu cunoșteam.

*Preot în București fără biserică,
fără casă parohială și fără salariu doi ani*

Dar pentru că făceam parte dintr-o categorie socială nenorocită, fără protecție politică (se știe că pe vremea aceea

nu se putea obține nici măcar un post de ușier sau de dascăl fără o protecție), cu toată vrednicia de care dădusem dovadă – căci episcopul meu declarase că „preotul Sârbu este pentru Huși o pierdere, iar pentru București, un câștig” –, totuși nu am putut obține, ca ceilalți, o parohie după lege. Am obținut doar parohia „Parcul Călărași”-Vergu, nou înființată în octombrie 1938, fără biserică, fără casă parohială, fără teren și fără salariu timp de doi ani. Dar bucuria mea era că mă găesc, în sfârșit, printre muncitori.

*Organizarea capelei în pivnița
Spitalului „Sfânta Elena”*

Cartierul Vergului, în anul 1938, data când am fost numit paroh acolo, nu era ca acum, cu blocuri, cu străzi pavate și cu instituții de cultură. Ci bieții oameni, muncitori modești și cu copii mulți, hălăduiau parte din ei în niște chichinețe înfricoșătoare, cu pământ pe jos și cu străzi desfundate.

Nu exista în cartier nicio instituție de cultură. Singura casă mai arătoasă, în afară de spital, care purta și firmă, „Ateneul cultural”, situată în Șos. Mihai Bravu, colț cu B-dul Muncii, era folosită în realitate ca Școală de dans, iar în celelalte încăperi: Banca! Lucruri mai practice și mai bănoase!

Singurul om care se mai străduia în vremea aceea să facă și operă culturală era doctorul Victor Gomoiu, Directorul General al Spitalului „Sfânta Elena” din cartier. În sala mare a Spitalului, domnia sa organiza conferințe cu diapozitive, dar metoda adoptată pentru disciplinarea sălii – bătaia – nu